de dirigent stichting burgerinitiatief kunstwerk de dirigent kerkrade
www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

# Beleids- en Actieplan Gesamtkunstwerk “de Dirigent” in Kerkrade

25-10-2024

## INLEIDING

### Doelstelling:

1. Realiseer een spannend kunstwerk met meerwaarde voor de kwaliteit van de publieke ruimte in Kerkrade, voor heel Nederland en de Euregio, met relevante maatschappelijke context :

*de Dirigent*
een Monumentaal eerbetoon in Kerkrade
voor de oude Mijnstreek en de nieuwe Parkstad regio,
over Transitie, Kracht en Muziek

2. Maak het publiek bewust van het feit dat het zelf deel uitmaakt van dit historische moment, van opnieuw grote maatschappelijke veranderingen als gevolg van de huidige energietransitie, waar de economische en maatschappelijke gevolgen van de vorige energietransitie (vanaf 1965) in onze voormalige mijnregio nog dagelijks ervaren worden.

*Afgeleide doelen:*

- een eerbetoon aan de transitiekracht van onze oude mijnstreek regio, onze mensen, ondernemers, instellingen, verenigingen. We zijn trots. Onze blaasmuziekcultuur helpt ons daar al 150 jaar bij, zij is een sterk verbindende kracht in onze samenleving en verrijkt onze geestelijke beleving.
- een aanmoediging om ambitieus mee te blijven bewegen.
- leer kunst waarderen als creatief middel om een verhaal te vertellen, om aan te zetten tot nadenken, verdieping en evaluatie, tot geestelijke en fysieke gezondheid.

### Aanleiding:

De tweede allesomvattende energietransitie in één mensenleven tijd. Toen (1965) van onze kolen voor heel Nederland naar Groningse gas, voor velen het afscheid van werk en welvaart.Nu (2024) van gas naar zon en wind, voor een betere wereld voor ons allemaal. Het is dat de generatie die de omslag van naar de kolenwinning hier ruim 100 jaar geleden meemaakte net is uitgestorven, anders zou er zelfs sprake zijn van 3 energietransities in één mensenleven tijd die de maatschappij hier totaal veranderden. We zijn hier alsmaar in transitie.

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

**Middel: het Gesamtkunstwerk**

Het interactieve kunstwerk "de Dirigent" (in Cortenstaal, verwijzend naar het startpunt, de 1e energietransitie) waarbij een 6 meter hoog zeil en een laag liggende zonneschaal meebewegen met resp. de windrichting en de stand van de zon. En waarbij de sterkte van zonne- en windenergie bepalen welke blaasmuziek je hoort bij het benaderen van de sculpturen.
Een monument dat aangestuurd door de nieuwe energiebronnen de kracht tot mee bewegen van onze oude Oostelijke Mijnstreek, onze nieuwe Parkstad Regio, laat zien. Gesitueerd in de oudste mijnzetel van Nederland en een van de oudste in Europa, Kerkrade.
We zijn overtuigd van de kracht van beeldende kunst in de publieke ruimte vanuit een maatschappelijke context en tonen onze uitzonderlijk sterke verbondenheid met de blaasmuziek. Dit monument maakt bezoekers bewuster onderdeel van de transitie.

**Dit is onze beeldende boodschap:**

Energie van Zon en Wind sturen Muziek aan
Vormgegeven en te Beluisteren in een beeldend kunstwerk
Voor altijd uitnodigend tot meebewegen
Zon en Wind dirigeren

**Onze Transitiekracht:**
**Een uniek verhaal over onze regio voor héél Nederland**

**Onze insteek**

Het artistieke leven in de uiterste zuidoostelijke grensregio van Nederland is levendig, boeiend, divers. En heeft geen last van ’s lands grenzen. De grensoverschrijdende open mind van de in de euregio Aken/Parkstad levende kunstenaars, mede dankzij de continue komst van veel arbeidsmigranten al vanaf de tijd van de mijnsteenkoolwinning sinds de eerste helft van de 20e eeuw, zorgt maar al te vaak voor boeiende projecten en collectieven. En daar wordt vanuit de traditionale dominantie van de Randstadcultuur nogal eens gemakkelijk overheen gekeken. In feite verloopt de landelijke positionering van het artistieke leven in de voormalige Oostelijke Mijnstreek te vaak niet anders dan die van de economische en maatschappelijke ontwikkelingen hier.
Tijd voor verandering. Tijd voor serieuze aandacht voor belangrijke regionale kunstenaars als de vormgevende en beeldende Hub Pasmans en een componist als Hardy Mertens, zowaar in Coronatijd winnaar van een BUMA Award, maar al heel lang wereldwijd vermaard in de (symfonische) blaasmuziekwereld. Hun artistieke verhalen over “de Dirigent” verdienen landelijk gehoord en gezien te worden! Het is mede daarom dat initiatiefnemers juist deze kunstenaars benaderden.

Parkstad, de voormalige Oostelijke Mijnstreek, is het samenwerkingsverband van de gemeenten Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Brunssum, Nuth, Simpelveld, Voerendaal en Onderbanken. Met bijna 240.000 inwoners is Parkstad Limburg de

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

vijfde stad van Nederland. De naam is bedacht door de Kerkraadse oud-burgemeester Thijs Wöltgens, verwijzend naar de verwevenheid van stad en platteland. De stedelijke structuur wordt gevormd door de vrijwel aaneengesloten bebouwing van de kernen Onderbanken, Brunssum, Heerlen, Landgraaf en Kerkrade, voorheen 'Streekgewest Oostelijke mijnstreek' genoemd, plus de Heuvelland gemeenten Nuth, Simpelveld en Voerendaal. Er is een sterk besef van urgentie tot transitie van de regio. De grote uitdaging voor de regio is het versterken van de economie, het in balans brengen van aanbod en vraag op de arbeidsmarkt, en het afstemmen van de voorzieningen op de veranderende bevolkingssamenstelling. Er is in Parkstad en Zuid-Limburg de breed gevoelde noodzaak en urgentie om nieuwe bronnen te vinden voor welvaart en welzijn. Kansrijke ontwikkelrichtingen zijn nieuwe energie en duurzaamheid, nieuwe stedelijkheid, retail, toerisme, cultuur en creatieve industrie. De noodzaak is om de groei te versnellen.
De huidige Parkstad is een cultuurrijke regio. Een aantal grote evenementen zijn verbonden aan het mijnverleden en vanuit het mijnverleden ontstaan. De Parade Brunssum is bijvoorbeeld geënt op de verschillende nationaliteiten van de mijnwerkers. Het WMC komt voort uit het verenigingsleven, de harmonie, fanfare en brassbands. Pinkpop ontstond in de jaren direct na de mijnsluitingen en groeide op een voormalig mijnterrein door naar het oudste grote popfestival van Europa.

Initiatiefnemers en beide kunstenaars komen allen uit de voormalige Oostelijke Mijnstreek. Een regio die in de vorige eeuw tot medio jaren '70 héél Nederland van energie voorzag. Ze groeiden op en leefden midden in (en beleefden) een maatschappelijke omgeving die gedomineerd werd door het werken "in de koel" (in de mijnen). Werken, wonen, leven, vrije tijd (blaasmuziek omringde en verenigde velen van ons), de mijnen in verbondenheid met de Kerk regelden alles, als je maar in de koel en bij de kerk bleef. In die maatschappij groeiden wij op. Het werk betaalde goed en veel buitenlandse arbeidsmigranten deden toen deze regio sterk groeien. Dorpen als Kerkrade en Heerlen groeiden tussen 1900 en 1970 met pakweg 1500% (vijftienhonderd!). Heerlen werd de tweede welvarendste stad van Nederland. Niet vergeten mag echter worden dat de welvaart ook zijn schaduwzijden telde, waarvan de (on)gezondheid en vroegtijdige dood ("Sjtub" ofwel stoflongen) van heel wat koempels (mijnwerkers) een van de belangrijkste en meest vergeten is. Toen in 1965 het Regeringsbesluit (Den Uijl) werd genomen dat het Groningse gas de rol van steenkool volledig en direct zou gaan overnemen viel de hele Mijnstreek in duigen. Zo snel mogelijk werd alle mijnverleden weggepoetst, letterlijk en figuurlijk. "Van Zwart naar Groen". Zichtbaar. En tussen de oren. De eerste transitie in het leven van de initiatiefnemers en kunstenaars was een feit en er volgden tientallen jaren van leven midden in een worstelende samenleving die op zoek was naar nieuwe perspectieven, die elkaar soms in hoog tempo opvolgden. Overheidsinstanties verhuisden van de Randstad naar ons toe en verdwenen later weer. Bedrijven werden gelokt met tijdelijke subsidies en verdwenen weer toen het geld op was. Sinds de 21e eeuw heeft de regio echter meer geloof aan eigenwaarde en perspectief terug gewonnen. Maar feit is dat inkomen, gezondheid, geletterdheid en opleidingsniveau nog steeds flink achter lopen bij het gemiddelde van Nederland. En dat komt in belangrijke mate door de verhoudingsgewijze geringe beleidsaandacht en middelen voor deze regio. We beleven inmiddels de tweede energietransitie in ons leven. Niet zo'n rampzalige als de eerste voor onze regio, maar even allesomvattend als voor ieder ander in Nederland. En terwijl we toch echt nog worstelen met de langdurige gevolgen van de eerste ervaren de initiatiefnemers met een gepast gevoel van trots dat de meesten hier er "weer voor gaan", nieuwe kansen willen ontdekken, zien en oppakken.
Wij vinden dat deze regio *daarom,* een monument verdient. Een monument dat in hard Cortenstaal refereert aan het mijnverleden, dat mee beweegt met zon en wind en dat blaasmuziek laat horen die "bepaald" wordt door zon en wind. Net zoals ons hele leven, bij ons, en overal, nu bepaald wordt door zon en wind. Adieu Koel, welkom Zon en Wind.

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

Dat is onze gemeenschappelijke noemer bij initiatiefnemers, bij beide kunstenaars en bij betrokken leden van de Raad van Advies en Toezicht en Bestuur. Van sommigen waren hier geboren vaders koempel, of werden die vaders met het hele gezin buitenlandse koempelmigrant hier. De eerste energietransitie en wat daaraan voorafging zit in onze genen. En die zijn alweer aan verandering onderhevig door de tweede nu. Van onze organisatie maken ook jongere generaties deel uit, om goed te bewaren, om door te geven en om van te leren.

*Er is in heel Nederland geen kunstwerk met deze maatschappelijke achtergrond dat ook nog eens gestalte gegeven wordt door kunstenaars van dezelfde afkomst.*
*Wellicht is er ook nog geen Gesamtkunstwerk in de publieke ruimte dat zich zop deze wijze laat "dirigeren" door de nieuwe energiebronnen Zon en Wind.*
*Daarom is "de Dirigent" van betekenis voor héél Nederland. En moet ons verhaal verteld worden. Steeds weer opnieuw.*

Een de aandacht trekkende langzaam bewegende kunstinstallatie met continue interactie tussen binnenkomende zonne- en windenergie en blaasmuziek klanken. Klanken die uitnodigen tot bewegen, dansen, zweven... Deze mix van energie uit nieuwe energiebronnen wordt tastbaar, beleefbaar, middels software vertaald in ter plekke hoorbare blaasmuziek. De stemming waarin dit gebeurt is afhankelijk van de hoeveelheid en mix van opgewekte energie.
Een attractie in de openbare ruimte, met de fundamenten in de ondergrond van vergane mijnwinning en hervonden aardwarmte. Met bovengrondse energiewinnig uit zon en wind.

We versterken de beeldende kunst collectie in de openbare ruimte van Nederland en de Euregio en laten het maatschappelijk verbindende vermogen zien van de blaasmuziek, die dankzij het grote aantal blaasmuziekorkesten en het daaruit ontstane Wereld Muziek Concours, van oudsher roots heeft in Kerkrade en de regio. Maar ook mee moet transformeren. Net als de hele Limburgse en Nederlandse blaasmuziekcultuur. Zon en Wind wakkeren deze transformatie aan.

## De locatiekeuze

De keuze voor Kerkrade moge uit voorgaande duidelijk zijn.
*Nu.*
Alweer aan de weg timmerend .
*Toen.*
Oudste mijnzetel van Nederland. En zowel de initiatiefnemers als beide kunstenaars woonden en leefden hier altijd.
*Nu.*
Tussen het internationaal georiënteerde Discovery Museum en de treinsporen en eindstations van het Nederlandse openbaar vervoer en de toeristische stoomtrein. En naast de nieuwe toeristische Parkstad (fiets- en wandel-) Route.
*Toen.*

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

Tussen de geboorteplek van het grootste blaasmuziekfestival ter wereld en het mijnspoor van twee mijnen, waaronder de oudste en enige aan het buitenland (Duitsland) grenzende van Nederland.

*Waar en door wie kan dit verhaal op een artistiek verrassende wijze beter verteld worden?*

## BETROKKEN KUNSTDISCIPLINES

### Beeldend kunstenaar Hub Pasmans

"Het kunstwerk bestaat uit twee objecten
Een windzeil waarin verscholen de baton van de dirigent
en een zonneschaal met plaats voor de muziekpartituur
Zeil en schaal bewegen mee, langzaam, onafhankelijk van elkaar
Aangestuurd door zonnestand en windrichting
Net zo variërend als de klanken van de muziek
Aangestuurd door de binnenkomende mix van zonne- en windenergie
Het kunstwerk in Cortenstaal, hard en zuiver in vorm
Verwijzend naar ons mijnverleden"

Hub Pasmans studeerde in 1980 met onderscheiding af aan Stadsacademie voor Toegepaste Kunsten te Maastricht, Afdeling Monumentaal. Zijn artistieke carrière voltrok zich gedurende de eerste jaren langs twee hoofdlijnen, die van hoofd ontwerper en vormgever van Maastricht Porselein bij Koninklijke MOSA enerzijds en zijn werkzaamheden als autonoom kunstenaar in zijn eigen atelier. Hij kreeg belangrijke glasopdrachten in publieke ruimtes (kerk, verzorgingstehuis, woonflat in de regio) en in 2009 ontwierp hij een relatiegeschenk voor de gemeente Kerkrade.
Hij heeft in de loop der jaren een grote ervaring opgebouwd met diverse beelddragers en wijzen van prepareren. Zo werkt hij op glas, verschillende soorten paneel, doek en papier. Elke ondergrond heeft zijn eigen kenmerken. Voor Hub Pasmans begint de creatieve arbeid niet bij de als schilderen herkenbare fase, maar veel eerder. Al bij de keuze voor de maat en het materiaal ligt voor zijn gevoel al de kiem voor het latere werkstuk. Het zorgvuldig prepareren en op kleur brengen van de ondergrond hoort bij het werk. Tijdens deze fase "bouwt" zich een spanning op die invloed heeft op het latere schilderen.
Vaak vertrekt hij vanuit een abstract thema en beeldt dit uit door middel van materiaal dat er volgens zijn gevoel het meest geschikt voor is. Bij andere werkstukken ontstaat juist het thema vanuit het materiaal zelf. Zo kunnen heel harde, zakelijke, vertalingen ontstaan, alsook gevoelige sfeervolle studies.

Kunstenaarscollectieven spelen een belangrijke rol in zijn artistieke loopbaan. Ook in organisatorische en bestuurlijke rollen is hij vooraanstaand. Genoemd moeten worden:

- project Contrapunt (eind jaren '80)
- kunstenaarsvereniging KIK

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

- de groep apART
- Werkplaats K
- project Multiply By Sharing

Hub Pasmans heeft de afgelopen 40 jaar deelgenomen aan gemiddeld 1 expositie per jaar. Deze vonden veelal plaats in zijn woonplaatsregio de Oostelijke Mijnstreek, in de Duitse euregio Aken, tot in Giessen, in heel Limburg en in Huissen en Hengelo. Er is een compleet overzicht van zijn artistieke loopbaan inclusief afbeeldingen als document beschikbaar, alsmede op www.
Hub Pasmans kwam bij initiatiefnemers in het vizier bij bezoeken aan Werkplaats K, tot 2024 een verzamelgebouw met 18 atelierruimtes. Het was een culturele broedplaats voor evenzovele kunstenaars, vooral afkomstig uit Parkstad en Duitse grenssteden. De disciplines waren gevarieerd: schilderen, keramiek, fotografie, beeldend, theatertechniek, illustraties en installaties. Daarnaast bood Werkplaats K ruimte voor exposities, lezingen, wijkinitiatieven, community arts en workshops.
De rol in de internationale Werkplaats K en alle exposities waaraan Hub Pasmans heeft deelgenomen getuigen van zijn artistieke kwaliteiten en positie en spraken initiatiefnemers aan. Zijn werken als beeldend kunstenaar getuigen voor initiatiefnemers van een enerzijds naar precisie zoekende vormgeving en eerder voorzichtige, meestentijds wat vage kleurstellingen die toch steeds weer nadere aandacht en onderzoek vragen. “Ze springen niet allemaal direct in het oog, maar eenmaal gezien vragen ze aandacht”. En bij “de Dirigent” is het laatste zeker zo belangrijk.

**Hub Pasmans over “de Dirigent”**
“Het concept de Dirigent is bedoeld als teken, verwijzend naar de oude mijnindustrie, maar vooral een monument voor de nieuwe hernieuwbare energie, een teken voor de transitie van fossiele- naar zon- en windenergie. De link die Kerkrade als vroegere mijngemeente heeft met de blaasmuziek geeft daarnaast aanleiding voor een volgend element, de muziek. En hierdoor is installatie niet alleen zichtbaar maar ook hoorbaar bedoeld.
Voor mij als toegepast ontwerper is in eerste instantie van belang wat er met het ontwerp beoogd wordt. Welke elementen er bij het ontwerp een rol spelen, welke thema’s er in het idee spelen, welke vormen er door de situatie worden aangegeven.
Anders als bij eerdere opdrachten is in dit concept niet de omgeving in grote mate vormbepalend maar is vooral de bedoelde inhoud van belang. Zoals bij autonoom werk, waarbij de techniek, het materiaal en de maat gekozen kunnen worden om het gekozen thema zo sterk mogelijk uit te drukken.
Het concept “de Dirigent” is een vraag voor een, op zich zelf staand, ruimtelijk werkstuk.
In het feit dat het concept bedoeld is om in de publieke ruimte geplaatst te worden ligt ook de uitdaging om rekening te houden met de praktische uitvoerbaarheid. Een element waarmee ik niet alleen bij grote glasopdrachten rekening moest worden houden, maar dat ook van belang is bij het ontwerp van de porseleinen serviesonderdelen. Ook bij deze “kleine” ontwerpen moet rekening worden gehouden met de technische mogelijkheden van de fabriek waarvoor het ontwerp gemaakt wordt. Deze laatste opmerking haalt voor mij het ontwerp uit de vrijblijvende sfeer waarin de serie kleine ontwerpen werden, en worden, gemaakt en vraagt, niet alleen, in de uitvoering om een doordachte aanpak.

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

De eigenlijke uitdaging ligt in het concept zoals dit geformuleerd is. Vorm geven aan een combinatie van de totaal verschillende elementen, transitie en muziek, of moet ik zeggen muziek is transitie.
In elk geval een boeiende uitdaging die ik graag aanging omdat de afzonderlijke elementen van het concept mij op verschillende manieren raken. Van de ene kant is er het thema van de hedendaagse hernieuwbare energie, die voor ons allemaal actueel is.
De fossiele energie zoals ik die ken uit de mijnbouw is voor mij wezenlijk aanwezig als gegeven uit mijn verleden. Het gegeven transitie, de overgang, is een gegeven dat in deze tijd, naar mijn idee, steeds duidelijker voelbaar wordt en ook in de toekomst zeker steeds belangrijker zal worden.
En daarnaast vormt de muziek, het element waar ik zelf geen vorm aan kan geven, een uitdaging omdat juist daarvoor in het concept een podium moet worden gecreëerd. De muziek moet zodanig worden geïntegreerd dat deze niet aanvoelt als een toevoeging, maar een wezenlijk element vormt van het totale werkstuk.
Alles schijnbaar losse elementen die in de uitwerking allemaal een plaats vinden.
De thema's zijn enerzijds te lezen in de vorm en de variëteit van de installatie, gestuurd door wind en zon. De verwijzing naar de fossiele energie kan niet alleen worden gelezen in het gekozen materiaal, corten staal, maar ook de heldere vormentaal is een verwijzing naar de ongecompliceerde samenleving zoals we die kenden in de periode van de mijnindustrie. De beweging, de variaties in de beleving van de installatie, zichtbaar, maar ook hoorbaar, vormt de duidelijke verwijzing naar de beweging die we ervaren in de transitie."

## Waarom Blaasmuziek?

*Stichting Klankkleur Limburg namens de Limburgse Bond van Muziekgezelschappen, Limburgse Bond van Tamboergezelschappen en Verbindend Koor Netwerk Limburg:*

"Een prachtig initiatief! Waar de energie van de zon kracht geeft aan de muziek, blaast de wind de muziek de ruimte in. Waar zon en wind elkaar treffen is het "De Dirigent" die de energie in het orkest opwekt en de muziek laat klinken."

*Harrie Reumkens, oud artistiek leider WMC, lid Raad voor Advies en Toezicht van onze stichting:*
**De fanfare, een samenleving in het klein.**
**Over de vaak onderschatte mogelijkheden van een amateurorkest**

"Na de Industriële Revolutie in de 18e eeuw, die zich in Nederland overigens pas in de 19e eeuw voltrok, ontstonden overal ter wereld nieuwe grotere en kleinere arbeidersgemeenschappen.
Tot belangrijke cultuurdragers van die nieuwe samenlevingsvormen ontwikkelden zich heel vaak amateur blaasorkesten, soms met een directe link naar de betreffende industrieën, zoals in Nederland de Limburgse mijnbedrijven, de IJmuidense Hoogovens of de Philips-bedrijven in de regio Eindhoven.
"Volksverheffing" was destijds een veel gehoord ideaal, waarbij educatie en emancipatie belangrijke elementen waren. De nieuwe blaasorkesten – harmonieën, fanfares en brassbands – bleken uitstekend in staat dit ideaal te dragen, waarbij de muziek niet zozeer als einddoel, maar vooral als middel werd ingezet. Seculiere en religieuze instanties streden soms om de gunst van deze nieuwe verenigingen om

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

deze min of meer voor hun eigen karretje te spannen. Eén van de bekendste voorbeelden hiervan is het ontstaan van de twee bekende Thornse harmonieorkesten, de Bokken en de Geiten. Samen musiceren voor jezelf en jouw gemeenschap, en dat liefst zo goed mogelijk. Amateurs gaan dan heel snel vergelijken en meten, en al gauw ontstonden de eerste concoursen en tooiden de meest succesvolle orkesten zich met prachtige prijzen.
Tegelijkertijd werd ook duidelijk, dat deze ontwikkeling niet alleen muzikale vruchten afwierp. Ook op ander gebied bleken de fanfares en harmonieën in staat talent te ontwikkelen. Een geestelijke bijvangst, die door de betreffende instanties nog steeds onvoldoende onderkend wordt. Dat sportverenigingen bijdragen aan het lichamelijke welzijn ligt natuurlijk veel meer voor de hand.
Na de oorlog nam de professionalisering van de muziekeducatie een hoge vlucht, en toen vanaf 1970 mede door de lobby van de Nederlandse amateur muziekbonden het gesubsidieerde muziekonderwijs voor alle amateurverenigingen toegankelijk werd, was het hek van de dam. In de jaren ’90 bereikte de Nederlandse blaasmuziek een ongelofelijk hoogtepunt. De economische voorspoed leidde echter helaas niet tot consolidatie van dit maatschappelijke fenomeen. Integendeel, een gestaag toenemende individualisering van de samenleving zorgde ervoor, dat de verworvenheden van het verenigingsleven in de eerste twee decennia van het nieuwe millennium steeds meer onder druk kwamen te staan. Desondanks is de amateur muzieksector in Nederland nog steeds zowel kwalitatief en kwantitatief een belangrijke factor en kan bijdragen aan het broodnodige herstel van de samenleving. En daar liggen de kansen voor de blaasmuziek op de korte, middellange en lange termijn.”

Dat dit burgerinitiatief juist in Kerkrade is ontstaan is gemakkelijk verklaarbaar. Als oudste mijnzetel van Nederland en een van de oudste in Europa groeide en bloeide het verenigingsleven rondom blaasmuziek volop. Kerkrade (45.000 inwoners) alleen al telt 12 harmoniën en fanfares, de omliggende oude Oostelijke Mijnstreek (en huidige Parkstad) een veelvoud daarvan tezamen. In Kerkrade onstond vanuit die plaatselijke muziekwereld in 1951 het Wereld Muziek Concours www.wmc.nl dat inmiddels 20 edities achter de rug heeft en waar 20.000 deelnemende muzikanten uit de hele wereld aan deelnemen. Het is daarmee ook de grootste en kwalitatief meest hoogstaande blaasmuziek wedstrijd èn festival in zijn soort. Het WMC, dat iedere vier jaar plaatsvindt in Kerkrade, is een ontmoetingsplek waar muzikanten en bezoekers met uiteenlopende achtergronden elkaar treffen en waar culturen samenkomen om in gezamenlijkheid muziek te maken. WMC biedt een platform voor een concours op wereldniveau, maar staat vooral voor verbinding tussen mensen, voor waardevolle cross-overs in de blaasmuziek en voor interessante muzikale experimenten.
Dit monument in WMC stad Kerkrade is daarom ook een meer dan terecht eerbetoon aan onze blaasmuziekcultuur.

**De Componist Hardy Mertens**
“Een muzikale tijdcapsule over verleden, heden en toekomst
van onze stad en streek
Zon en Wind zijn de rechter en linker hand van de Dirigent
die op onvoorspelbare wijze de blaasmuziek tot zijn recht laat komen”

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

Geboren en getogen in Nieuwenhagen, woont in Kerkrade, een Limburger die mondiaal bekend is. Als dirigent was en is hij bezig bij verschillende harmonie- en fanfareorkesten in binnen- en buitenland. Vanaf 1990 is hij regelmatig gastdirigent bij de Singapore Wind Symphony en vanaf 1995 bij het symfonisch blaasorkest Lao Silesu op Sardinië. Ook is hij de vaste dirigent bij Koninklijke Harmonie Orpheus uit Tilburg.
Verder is hij docent voor HAFA-directie aan het Tilburgs Conservatorium.
Als componist komen meer dan 170 composities van zijn hand. Vele worden wereldwijd uitgevoerd. Vooral symfonische blaasmuziek en ook kamermuziek vormen het belangrijkste repertoire. Zijn uitgever levert de bladmuziek in diverse staten van de USA, in talloze Europese landen en verder o.a. in Japan, China, Thailand, Singapore, Maleisië, Australië, Brazilië, Colombia, Mexico en Canada.
Hardy Mertens studeerde muziekwetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Utrecht en voltooide zijn studies met een probleemanalyse over de Nederlandse harmonie, fanfare- en brassbandwereld. Naast deze studie volgde hij HAFA-directie bij Gerrit Fokkema en compositie bij Hans Kox, beide aan het Utrechts Conservatorium. Reeds op jeugdige leeftijd had hij tal van werken op zijn naam staan, vooral voor harmonie- en fanfareorkest. Hij schreef veel in opdracht van grote binnen- en buitenlandse orkesten, festivals en instellingen, zoals de SONMO, het Fonds voor de Scheppende Toonkunst en de LBM (Limburgse Bond van Muziekgezelschappen). Meerdere werken van zijn hand werden geselecteerd om als verplicht werk te functioneren tijdens het internationaal hoog aangeschreven vierjaarlijkse Wereld Muziek Concours te Kerkrade.

BUMA-AWARD NEDERLANDSE BLAASMUZIEK 2020
De ‘Edisons van de blaasmuziek’ worden jaarlijks toegekend aan personen die een grote en positieve bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van de blaasmuziek in Nederland en daarbuiten. Hardy Mertens ontving de award omdat hij in zijn veertigjarige loopbaan als componist een omvangrijk oeuvre heeft opgebouwd dat door orkesten over de hele wereld wordt gespeeld. Zijn doorbraak als componist beleefde hij in 1989 toen zijn werk Zodiac, Limit for the Lion tijdens het Wereld Muziek Concours verplicht werk was.
RIDDER IN DE ORDE VAN DE NEDERLANDSE LEEUW
Op 24 oktober 2021 ontving Hardy tijdens het Festival Vocallis uit handen van burgemeester Petra Dassen van Kerkrade een hoge koninklijke onderscheiding. Hij is benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Een prachtige bekroning op zijn werk en een verdiende hulde voor alles wat hij bijgedragen heeft aan de ontwikkeling van de blaasmuziek.

Zijn uitgever Hafabra Music: “Composities van Hardy Mertens zijn geworteld in de Europese orkestrale traditie en vaak beïnvloed door volksmuziek uit verschillende continenten. Traditionele tonaliteit, lange melodielijnen en percussieve patronen worden vaak gecombineerd met humoristische verrassingen en ongewone geluiden. Deze complexiteit resulteert meestal in een hoge moeilijkheidsgraad en soms veroorzaakt dit controverse met dirigenten en musici."

**Kansen voor cultuureducatie**
*Auteur: Patrick Letterle, intermediair cultuureducatie en bestuurslid van onze stichting*

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

Het kunstwerk is gericht aan de huidige en toekomstige inwoners van Kerkrade, de regio en een groeiende stroom aan toeristen. Het herinnert aan ons verleden, markeert de energietransities en hun maatschappelijke en economische gevolgen en heeft educatieve kracht voor jongeren en toekomstige generaties. Het kunstwerk moet een vliegwiel zijn om jaarlijks middels een activiteit hierbij stil te staan, te reflecteren, uit te dagen. Daartoe zal met de definitieve oplevering in het zicht een cultuur educatieplan opgesteld worden. Dit zijn alvast enige overwegingen die daaraan ten grondslag kunnen liggen.
Het plaatsen van kunst in de openbare ruimte kan verschillende doelen nastreven: verfraaiing van een locatie, een historische gebeurtenis of persoon herdenken, aanzetten tot nadenken, ruimte aan een kunstenaar om zijn werk te exposeren. Wanneer deze betekenis echter niet voldoende belicht wordt, zal de volledige meerwaarde van dat kunstwerk niet benut worden. Educatie is daarbij een essentieel middel. Bij “De dirigent” is dat niet anders. Om herdenking van de laatste energietransitie en de verbinding met de blaasmuziek volledig te begrijpen, of nog beter, er een eigen zingeving/betekenis aan te geven, dient de kijker aangespoord te worden aan de slag te gaan met het kunstwerk.

*Doelgroepgericht*
De mensen die het kunstwerk gaan ervaren, kunnen ingedeeld worden in uit de regio, of daarbuiten. Jongeren of net ouderen (en alle leeftijden daar tussenin). De wijze waarop elke doelgroep aangesproken en aangespoord dient te worden is maatwerk. Een eenvoudige plaquette met informatie kan al voldoende zijn voor een toevallige passant/toerist. Echter de toevoeging van een QR-code kan al een verrijking zijn. Op die wijze kan verwezen worden naar een website met meer informatie over de kunstenaars, de energietransities in onze regio, de muziekcultuur. Naar gelang de interesse of nieuwsgierigheid van de kijker, kan dan meer informatie vergaard worden.
Voor jongeren zou het juist interessanter zijn op een actievere manier met het kunstwerk aan de slag te gaan. Kunst wordt persoonlijker als de kijker geraakt wordt. Bij een multidisciplinair kunstwerk als “De Dirigent” zijn dus verschillende invalshoeken mogelijk. Focus kan liggen op het historische aspect, het natuurkundige (zonne- en windenergie), het beeldende of net het muzikale. Het aansporen om het kunstwerk te onderzoeken op een actieve manier, daar met anderen over van gedachten wisselen en aangespoord worden er op een creatieve manier een verwerking aan te geven.

*Samenwerkingen*
Om invulling te geven aan een dergelijk programma is het de intentie om samenwerking te zoeken met partners in de regio. Daarbij denken we aan Discovery Museum (techniek en natuur), Vrije Akademie Parkstad (Beeldend), SMK Muziek en Dans (Muziek) in de directe omgeving. Om met een educatief programma ook aan te sluiten bij het onderwijs zal contact gelegd worden met basisscholen en middelbaren scholen (Beroepscollege Parkstad Holz, Martin Buber). De cultuurcoaches van de gemeente Kerkrade zouden een belangrijke rol kunnen spelen in de vertaling richting en de aansluiting bij het onderwijs. Zowel basis- als voortgezet onderwijs.

Zodra zekerheid bestaat omtrent de opleverdatum van het kunstwerk zal in samenwerking met de gemeente Kerkrade (“Beleef Kerkrade”) een openingsprogramma worden opgesteld, waarvan

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

cultuuredactieve activiteiten het hoofdbestanddeel zullen zijn. Er zijn inmiddels contacten gelegd met het nieuwe middelbare onderwijs (“het Martin Buber”) in Kerkrade. De kring gaat verbreed worden tot relevante onderwijs- en culturele instellingen als muziekscholen, vrije akademie, Mijnmuseum en Discovery Museum.
In de onmiddellijke nabijheid van het kunstwerk verschijnen QR-codes die gaan linken aan www.kunstwerkdedirigent.nl , tegen die tijd gevuld met alle relevante achtergrondinformatie.

## KORTE TERUGBLIK

**2017**
Het is een echt Kerkraads burgerinitiatief. In de aanloopfase 2017-2019 zijn vormgever/beeldend kunstenaar Hub Pasmans en componist Hardy Mertens, betrokken geraakt bij het concept idee (zie “dit is onze beeldende boodschap”) van Ad en Leny Maarschalkerweerd. Beide kunstenaars werkten het gedachtengoed verder uit:

**2021-2024**
Sinds 2021 heeft deze 4 persoons initiatiefgroep intensief contact onderhouden met de gemeente Kerkrade, tot de verkiezingen van 2022 in de personen van wethouder Wiermans, nadien met de wethouders Weijers (o.a. toerisme, marketing en evenementen) en Schlangen (cultuur) en diverse medewerkers van betrokken afdelingen cultuur, stad en toerisme (Beleef Kerkrade). Er vonden locatie-onderzoeken plaats en tijdelijk waren ook de organisaties van Vie en het Discovery Museum hierbij betrokken, zonder dat beide zich definitief committeerden. Begin 2023 heeft het overleg geresulteerd in een door gemeente en initiatiefgroep gedragen locatievoorkeur vlakbij het Discovery Museum en treinstation Kerkrade-Centrum, tevens station voor de Zuidlimburgse Stoomtrein Maatschappij en direct aan de nieuwe Parkstad (fiets- en wandel) Route.
De gemeente Kerkrade heeft initiatiefnemers gevraagd te onderzoeken hoeveel financiele middelen ingebracht kunnen worden, ofwel “start de fondswerving en kijk hoever jullie komen”. Zij deed in eerste instantie nog geen toezeggingen voor een gemeentelijke bijdrage, maar zegde wel facilitaire ondersteuning toe. Op 25 september 2024 zegde de gemeente Kerkrade schriftelijk een subsidie van € 25.000 plus concreet omschreven gratis facilitering in het vooruitzicht onder voorwaarde van het inbrengen van de resterende financiële middelen door de stichting. Tevens werd duielijkheid geschapen in de eigendomsverhouding: de stichting blijft als eigenaar van het kunstwerk verantwoordelijk, de gemeente blijft grondeigenaar.
Zodra de wervingscampagne is afgerond wordt het resultaat ervan voorgelegd aan de gemeente Kerkrade en zal de gemeente bij aangetoonde volledige financiële dekking het formele subsidiebesluit nemen/in uitvoering brengen.

## DE ORGANISATIE

de dirigent stichting burgerinitiatief kunstwerk de dirigent kerkrade

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

Op 13 juli 2023 is notarieel opgericht en onder nummer 90833244 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel de **Stichting Burgerinitiatief kunstwerk de Dirigent Kerkrade**. Deze stichting heeft als doel de realisatie van het kunstwerk en gaat daartoe een wervingsactie voor sponsoring, donaties en susbsidies voeren in de periode najaar 2023 tot najaar 2024. De belastingdient kende de stichting de ANBI status als culturele instelling toe.
De stichting kent 2 bestuursorganen:

1. Het bestuur, bestaande uit initiatiefnemers en conceptbedenkers Ad en Leny Maarschalkerweerd, Yvonne Maarschalkerweerd en cultuureducatief- en muziekspecialisten Patrick Letterle, Henk Mertens en Patrick Heckmanns. Ad Maarschalkerweerd was de laatste jaren van zijn werkzame leven werkzaam in het Presentatieteam (moderne kunst, architectuur, literatuur, muziek/dans) als curator muziek en dans bij de culturele instelling Schunck in Glaspaleis (www.schunck.nl) in Heerlen, met veel aandacht voor nieuwe muziek.
2. Een Raad van Advies en Toezicht, die toeziet op een juist functioneren van het bestuur en het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies voorziet. Dit orgaan toetst de correcte naleving van de Cultural Governance Code en de Fair Practice Code en heeft de plicht sponsoren en subsidiënten te informeren in geval van bestuurlijk wanbeleid, financiële malversaties of ernstig stokkende procesvoortgang. In deze Raad hebben zitting Jack Maka (controller), Harrie Reumkens (specialist blaasmuziek en decennialang artistiek directeur van het WMC, zie www.wmc.nl ), Jose Fijnaut (beeldend kunstenaar) en Slavko Dujic (beeldend kunstenaar).

Er is sprake van een uitvoerend bestuur, zonder vergoedingen en op basis van vrijwilligheid. Er worden geen medewerkers in dienstverband aangenomen.
Ook de kwalitatief sterk bemande Raad van Advies en Toezicht, wier taken beschreven zijn in een door het Bestuur vastgesteld Huishoudelijk Reglement, werkt gratis op vrijwilligersbasis. Het Bestuur heeft o.a. een periodieke rapportageplicht inzake procesvoortgang en financiën aan de Raad van Advies en Toezicht.
De betrokken kunstenaars *Hub Pasmans en Hardy Mertens* maken geen deel uit van de stichting. Het stichtingsbestuur heeft met hen een contract afgesloten met daarin opgenomen de overeengekomen financiële vergoeding voor de realisatie van het kunstwerk “de Dirigent”. Hun belangen worden in de Raad van Advies en Toezicht extra bewaakt door twee door hun voorgedragen leden (kunstenaars).
De stichting respecteert *de Fair Practice Code* en de *Governance Code Cultuur*. Zij ontvangen dezelfde periodieke rapportage die het bestuur ten behoeve van de Raad voor Advies en Toezicht opmaakt.

de dirigent stichting burgerinitiatief kunstwerk de dirigent kerkrade
www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

# BEGROTING bijgesteld per 7-10-2024

## UITGAVEN

| | |
|---|---|
| **Bouw kunstwerk** | 170.000 |
| **Aan Eigendom gemeente Kerkrade** | 6.500 |
| **Vormgeving en Muziek** | |
| Honorarium kunstenaar | 20.000 |
| Honorarium componist | 18.000 |
| Uitgever muziek incl. typesetting | 2.000 |
| Opname muzikale compositie (n.n.b./stelpost) | 20.000 |
| **Organisatiekosten** | |
| Notaris oprichting stichting (eenmalig) | 408 |
| Kamer van Koophandel (eenmalig) | 75 |
| Administratie (e-herkenning voor 3 jaar) | 153 |
| Aansprakelijkheidsverzekering bestuur | 864 |
| P.R. | 1.000 |
| Bankkosten | 750 |
| Beheer website | 250 |
| Cultuureducatie (n.n.b.) | P.M. |
| Opening (n.n.b./stelpost) | P.M. |
| Proefexemplaar miniatuur | P.M. |
| Productie miniaturen | P.M. |
| **TOTAAL UITGAVEN** | **240.000** |

## INKOMSTEN

| | |
|---|---|
| Donaties en Crowdfunding | 97.500 |
| Sponsoring | 12.500 |
| Verkoop miniaturen | P.M. |
| Fondsen | 105.000 |
| Subsidies (overheidsfondsen en -organisaties, w.o. Kerkrade) | 25.000 |
| **TOTAAL INKOMSTEN** | **240.000** |

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

Ten grondslag aan de huidige begroting ligt een gedetailleerde offerte van Van Krieken Design & Engineering uit Beek en Donk (september 2023) en het besluit van de gemeente Kerkrade van het voornemen tot het verlenen van subsidie en medewerking (brief 25-09-2024). Het volledige kosten plaatje moet afgedekt worden door sponsoring, donaties, crowdfunding, bijdragen uit grote fondsen en subsidies.

## Financieel beleid

**Op weg naar de bouw van het kunstwerk**
Donateurs tot € 250 hebben geen recht op terugbetaling van hun bijdrage indien het kunstwerk niet gerealiseerd zou worden. Er wordt ook geen overeenkomst met hen afgesloten. Op verzoek wordt wel een ontvangstbevestiging van hun bijdrage verstrekt welke eventueel te gebruiken is voor fiscale aftrek op grond van de door de stichting verkregen ANBI status.
Donateurs vanaf € 250 ontvangen een donatiebevestiging met 85% terugbetaalverplichting bij niet realiseren van het kunstwerk. Met sponsoren wordt een schriftelijke overeenkomst afgesloten met afspraken afhankelijk van de tegenprestatie. Al uitbetaalde subsidies zullen waarschijnlijk volledig terugbetaald moeten worden, hun regelgeving is daarin leidend.
Het bestuur gaat geen financiële verplichtingen aan die niet ten volle gedekt worden door op de bankrekening van de stichting aanwezige middelen. Daarbij moet 85% van alle ontvangen bedragen vanaf € 250 plus 100% van de al uitbetaalde subsidies als niet besteedbaar aangemerkt blijven tot het moment van finale besluitvorming over de doorgang van de bouw en het verstrekken van de definitieve bouwopdrachten.
De Raad van Advies en Toezicht ziet toe op een juiste uitvoering van het financiele beleid door het bestuur. Het bestuur informeert deze Raad doorlopend inzake de binnenkomende bijdragen en de betalingen gedaan uit de vrij besteedbare ruimte van 15% (donaties > € 250) resp. 100% (donaties < € 250).

**Na de oplevering van het kunstwerk**
In tegenstelling tot de kosten van realisatie is hier sprake van een structurele jaarlijkse begroting. Inkomsten en Uitgaven zijn afhankelijk van taken en bevoegdheden van de stichting burgerinitiatief, die dan omgevormd wordt tot een instandhoudingsstichting. Daarbij is van grote relevantie:

1. Is er wel of geen eigendomsrecht en onderhoudsplicht
2. de beoogde jaarlijkse activiteiten

De gemeente zal over het eigendomsrecht en de onderhoudsplicht pas een besluit nemen op het finale besluitmoment voor de bouw van het kunstwerk. Uitgangspunten op basis van de gemeentelijke brief van 25 september 2024 zijn:
Ad 1. het onderhoud en de instandhouding van het kunstwerk wordt een uitvoerende taak van de stichting. Er zal hiervoor extern budget beschikbaar moeten komen. Wellicht kan geput worden uit

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

eenmalig verstrekt subsidie of sponsoring bij de bouw, maar dan zullen hiermee hooguit een beperkt aantal jaren afgedekt kunnen worden.
Ad 2. de jaarlijkse publieks/educatieve activiteit(en) zullen zichzelf moeten bedruipen en kunnen mogelijk (deels?) de onderhoudskosten afdekken indien deze onder de verantwoording van de stichting blijven. Al naar gelang de aard van de activiteit is wellicht een beroep op bestaande subsidieregelingen mogelijk. Waar mogelijk zullen entreegelden of deelnamebijdragen ook inkomsten genereren.

Op dit moment volstaan we met een opsomming van waarschijnlijke soorten van uitgaven en inkomsten:

UITGAVEN
Onderhoud kunstwerk
Verzekering
Beveiliging
Waarborgen functioneren ict en meetapparatuur (servicecontract)
Organisatie- en Bestuurskosten
Jaarlijks activiteitenbudget (zie opmerking bij inkomsten)
BUMArechten

INKOMSTEN
Sponsoring
Subsidies en fondsen (niet erg waarschijnlijk, hooguit voor activiteiten)
Jaarlijkse activiteiten (uitgangspunt minimaal budgettair neutraal, te denken valt aan entree, deelnemersbijdrage, verkoop publicaties, muziek)

## AANPAK NAJAAR 2023 – ZOMER 2025

**Wervingscampagne**
De publiciteits- en wervingscampagne is op 21 oktober 2023 van start gegaan en wordt uitgevoerd door het bestuur:

1. Een campagne via de post door middel van een gedrukte brochure plus bijgesloten brief
2. Een campagne via de mail door middel van de digitale versie van de brochure plus bijgesloten brief
3. De aanvraag van diverse subsidies op basis van overleg met het Huis voor de Kunsten Limburg
4. Een website www.kunstwerkdedirigent.nl en facebookpagina Gesamtkunstwerk de Dirigent
5. Continue werving via social media
6. Een officiële startpresentatie van de plannen op 21 oktober 2023 tijdens de fair “’t Kirchroa va morje” (het Kerkrade van morgen), een weekevenement georganiseerd door de gemeente Kerkrade gericht op een duurzame toekomst. In het vervolg van de periode zullen zoveel als mogelijk andere presentatiemogelijkheden worden benut

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

7. Periodiek wordt de regionale en Limburgse pers (radio, tv, krant, week- en maandbladen) voorzien van persberichten.
8. Het project wordt versterkt met Ambassadeurs, Donateurs en Dirigenten, zichtbaar via de website www.kunstwerkdedirigent.nl , Facebook en LinkedIn.

De financiële wervingscampagne richt zich op verschillende groepen:

- Hoofdsponsoren vanaf € 10.000
- Sponsoren van € 1.000 tot € 10.000
- Donateurs tot € 250 resp. € 1.000
- Crowdfunding als slotakkoord

Met hoofdsponsoren, sponsoren en donateurs (in casu de bedragen vanaf € 250) wordt een schriftelijke overeenkomst aangegaan met terugbetalingsverplichting (tot 85% bij donateurs in de vorm van een donatiebevestiging, bij sponsoren afhankelijk van het contractueel overeengekomene) bij niet doorgaan van het project op uiterlijk 1 januari 2027. De resterende 15% en donaties tot € 250 dienen ter dekking van organisatiekosten van de stichting, activiteiten- en p.r., en voorbereidingskosten voor de bouw van het kunstwerk. Bij een niet realiseren van het kunstwerk wordt een eventueel na de 85% terugbetaling nog resterend batig saldo besteed aan een door de kunstenaars Hub Pasmans en Hardy Mertens bepaald sociaal of cultureel doel met ANBI status. Op een juiste naleving hiervan door het bestuur ziet de Raad van Advies en Toezicht toe.

## ZOMER 2025

In de aanloop naar het beslissende financiële ijkmoment neemt het bestuur besluiten over:

1. de realisatie van de muziek:
   - Welk orkest, welke muzikanten o.l.v. Hardy Mertens
   - Hoe en waar wordt de muziek opgenomen
   - Hoe en waar vindt de softwarematige bewerking voor het kunstwerk plaats
2. een activiteiten- en onderhoudsplan plus de daarbij behorende begroting voor een perioden van minimaal de eerstkomende 3 jaren na onthulling

Zodra er zekerheid is over de omvang van geworven gelden neemt het bestuur een besluit of met dit resultaat naar de gemeente gestapt kan worden. Indien dit niet het geval gaat zijn bepaalt het bestuur het vervolgtraject. Dat kan variëren van definitief stopzetten van het traject, waarbij de liquidatiebalans zal worden opgemaakt, tot een nieuwe fasering.
Bij een positief besluit over de gang naar de gemeente zal:

1. een formeel subsidiebesluit van de gemeente Kerkrade verkregen worden, zoals schriftelijk toegezegd op 25-9-2024

www.kunstwerkdedirigent.nl
KvK nr. 90833244 RSIN nr. 865468394
ANBI status als culturele instelling
mail: kunstwerkdirigentkerkrade@gmail.com
tel: 0610550977 en 06[redacted]
bestuur: Ad, Leny en Yvonne Maarschalkerweerd, Patrick Letterle, Henk Mertens, Patrick Heckmanns
raad van advies en toezicht: Jack Maka, Harrie Reumkens, Jose Fijnaut, Slavko Dujic
Bankrekening: NL85 INGB 0101 9834 17

2. afstemming moeten plaatsvinden van het gemeentelijk traject met termijnen welke deelnemende fondsen ter financiering hanteren
3. gemeente en fondsen zullen voorschotten moeten uitbetalen om
4. de aanbestedingsprocedure te kunnen opstarten door de stichting, zowel voor de bouw als voor de realisatie van de muziek. In goede afstemming met het Discovery Museum en de leverancier voor electriciteit Enexis en met de gemeente Kerkrade over de aansluiting op het riool en de werkzaamheden op en in haar grond ter plaatse (afspraken liggen vast in brief 25-9-2024)
5. Opstellen Communicatieplan samen met de gemeente, incl. streefdatum onthulling

## NAJAAR 2025 – UITERLIJK NAJAAR 2026

Deze periode zal nodig zijn om het kunstwerk daadwerkelijk te bouwen of korter van duur zijn in geval de bouw definitief niet door kan gaan wegens ontbrekende financiële middelen. Wellicht vindt bij nog ontbrekende middelen een heroverweging plaats voor verlenging van de projectduur.

Bij niet doorgaan wordt de liquidatiebalans opgemaakt en na goedkeuring door de Raad van Advies en Toezicht worden alle financiële handelingen uitgevoerd tot er geen middelen meer voorhanden zijn. Bestuur en Raad van Advies en Toezicht besluiten vervolgens gezamenlijk tot opheffing van de stichting.